

Sprawozdanie

Komisji administracyjnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego o krajowych funduszach pożyczkowych na budowę koszar dla wojska za czas od 30. września 1906 do 1. marca 1908.

Wysoki Sejmie!

Krajowe fundusze pożyczkowe na budowę koszar dla wojska rozpadają się na trzy działy, a mianowicie:

I. Krajowy fundusz pożyczkowy dla gmin i dla prywatnych na budowę koszar dla c. i k. wojska.

II. Krajowy fundusz byłego galicyjskiego korpusu ochotników z r. 1859.

III. Fundusz na budowę koszar krajowych.

Wydział krajowy w sprawozdaniu tegorocznym za czas od 30. września 1906 do 1. marca 1908 zgodnie z rzeczywistym stanem oraz zgodnie z księgami kasowymi zestawia wyniki kasowe w poszczególnych funduszach, które należyty dają obraz gospodarki w tych funduszach:

Ad I. Zapas funduszu pożyczkowego dla gmin i dla prywatnych na budowę koszar wynosił z dniem 30. września 1906 . . . . . 100.290 K 22 h

Po ściągnięciu udzielonych rat pożyczkowych w sumie 374.953 K 50 h. po doliczeniu odsetek od lokacyi kapitału w sumie 9.665 K 91 h, po wypłaceniu w czasie od 30. września 1906 do 1. marca 1908 nowych pożyczek, a mianowicie Feiwłowi i Lei Rohatynom na koszary we Lwowie 50.000 K a na koszary w Kołomyi 96.000 K, zaś gminie miasta Kołomyi 24.000 K wynosił zapas funduszu tego z dniem 29. lutego 1908 r. sumę ; . . . . . 314.909 „ 63 „
czyli, że był z dniem tym wyższy o . . . . . 214.619 „ 41 „

Cały fundusz łącznie wzięty wynosił z dniem 29. lutego 1908 r. sumę . . . . . 2,961.483 „ 21 „

na co składają się następujące sumy:

1. Pożyczki udzielone przed 30. września 1906 . . . . . 2,851.527 „ 08 „
2. Pożyczki udzielone po 30. września 1906 do 29. lutego 1908 . . . . . 170.000 „ — „
3. Zapas kasowy z dniem 29. lutego 1908 . . . . . 314.909 „ 63 „

Dotacya do funduszu tego przez Wysoki Sejm uchwalona wynosiła sumę . . . . . 2,783.000 „ — „

Zestawiając ogólny stan funduszu po dzień 29. lutego 1908 w sumie . . . . . 2,961.483 „ 21 „

z dotacyą przez Sejm udzieloną w sumie . . . . . 2,783.000 „ — „

okazuje się z tym dniem przyrost . . . . . 178.483 K 21 h.

Z funduszu tego udzielono gminie miasta Jarosław pożyczkę w sumie 180.000 koron, ta jednak pożyczki tej się zrzekła. Następnie po zrzeczeniu się przez

miasto Jarosław pożyczki, udzielono gminie miasta Rzeszów pożyczkę w sumie 150.000 koron płatną we wrześniu 1911 r., natomiast odmówiono prośbie miasta Przemyśla o pożyczkę w sumie 1,506.000 koron.

Ad II. Krajowy fundusz byłego galicyjskiego korpusu ochotników z roku 1859 wynosił pierwotnie . . . . . 103.498 K — h
 Z dniem 29. lutego 1908 wynosił on . . . . . 131.916 „ 20 „
 zaczem stan obecny w porównaniu z pierwotnym okazuje się wyższym o . . . . . 28.418 „ 20 „

Z funduszu tego przyrzeczono gminie miasta Złoczowa przed kilku laty pożyczkę w sumie 40.000 kor. płatną w każdej chwili, której jednak gmina ta dotychczas nie podniosła.

Ad III. Fundusz na budowę koszar krajowych powstał z pożyczki 3,000.000 K zaciągniętej przez kraj w galic. funduszu propinacyjnym. Za sumę 3,000.000 K wybudował kraj koszary w Mostach wielkich, w Rawie, w Trembowli, Zaleszczykach i we Lwowie a c. i k. rząd zobowiązał się płacić z tych koszar czynsz taryfowy przez 25 lat. Dotyczącą umowę zatwierdził Wysoki Sejm uchwałą z 10. stycznia 1896 r.

Pożyczka 3,000.000 K. spłacaną była z biegiem czasu z dochodów, które stanowiły czynsze najmu, z dochodów tych opłacano oprócz rat pożyczkowych także asekurację koszar, ich konserwację, słowem pokrywano wydatki, jakie wogóle do pokrycia były.

Z dniem 30. września 1906 dłużnym był fundusz ten funduszowi propinacyjnemu sumę . . . . . 1,823.500 K
 W czasie od 1. października 1906 do 29. lutego 1908 spłacono . . . . . 219.000 „
 Wskutek czego dług funduszu na budowę koszar krajowych wynosił z dniem 29. lutego 1908 . . . . . 1,604.500 „

Już w poprzednich sprawozdaniach tak Wydziału krajowego jakoteż i komisji administracyjnej podniesiono, że c. k. Władze podatkowe w lipcu 1906 r. poczyniły kroki zmierzające do opodatkowania budynków koszarowych podatkiem domowo czynszowym a następnie podatek ten wymierzyły od koszar krajowych we Lwowie, Rawie ruskiej, Mostach wielkich, Zaleszczykach i Trembowli, a w końcu także od szpitala wojskowego w Zaleszczykach. Podatek ten wymierzono za czas od chwili oddania tych budynków wojskowości do użytku tj. od roku 1896 a wymierzanego także za lata 1907 i 1908 wbrew przepisom ustawy kwaterunkowej z 11. czerwca 1879 l. 93. Dz. p. p. w myśl których budynki przez kraj, powiat, gminę lub osobę prywatną za wynagrodzeniem zgodnie z tą ustawą przypadającym na pomieszczenie wojska stale oddane, wolne są od podatków.

Jak ze sprawozdania Wydziału krajowego wynika, wniesiono cały szereg rekursów przeciw dotyczącym wymiarom podatkowym, które bądź przez władze krajowe bądź też przez c. k. Ministerstwo skarbu dotąd załatwione nie zostały

W ślad za tem i właśnie dlatego, że administracja podatkowa poczyniła wymiary podatku domowo czynszowego, nałożył także i magistrat miasta Lwowa na fundusz krajowy obowiązek uiszczenia gminnego podatku czynszowego i gminnego podatku wodociągowego od krajowych koszar na Wulce we Lwowie.

I przeciw tym wymiarom wniósł Wydział krajowy dwa rekursy do Rady miasta Lwowa.

O ile dotyczy gminnego podatku czynszowego, to sprawa ta nie może być ostatecznie załatwioną i podatek gminny czynszowy nie może być prawnie nałożony, jak długo nie zostanie ostatecznie rozstrzygniętą kwestya, czy koszary na Wulce podlegają podatkowi domowo czynszowemu; co się zaś tyczy gminnego podatku wodociągowego, to kwestya ta pozostać musi otwartą, bo zależeć musi od tego, jak ostatecznie sprawa postawioną i ustaloną zostanie a mianowicie, czy właściciel koszar a w danym wypadku kraj, czy też użytkowca a zatem c. k. Skarb wojskowy do zapłaty tego gminnego podatku wodociągowego zobowiązany zostanie, co zresztą w danym razie pod względem finansowym znacznej roli nie odgrywa.

W każdym razie przyznać należy, że właśnie przez wymiar podatku domowo czynszowego dokonany przez władze podatkowe oraz przez wymiar gminnego podatku czynszowego i wskutek tego, że sprawa co do wymiaru tych podatków nie została rozstrzygniętą, wytworzony został pewnego rodzaju stan niepewności, który ujemnie wpływający mógł na efekt finansowy, na wypadek gdyby

ostatecznie kraj do ponoszenia podatku domowo czynszowego był zobowiązany, co jednakże wobec istniejącej ustawy kwaterunkowej i wobec rozstrzygnięć w wypadkach podobnych przez trybunał administracyjny wykluczonem być się zdaje i wykluczonem być powinno.

Stan ten niepewności uchylonym być winien jak najspieszniej, dlatego zdaniem Komisji administracyjnej, należy ze strony Wysokiego Sejmu wezwać c. k. Rząd ponownie, aby wdrożoną przez organy podatkowe sprawę opodatkowania koszar i innych budynków przez kraj na umieszczenie c. i k. wojska dostarczonych podatkiem domowo-czynszowym zbadał i zaniechanie akcji w tym kierunku spowodował.

Wrócić należy jeszcze do krajowego funduszu pożyczkowego dla gmin i prywatnych na budowę koszar dla c. i k. wojska i zastanowić się, czy nie leży w interesie c. i k. Skarbu, aby fundusz ten zasilał ze skarbu państwowego a czy nie jest to także poniekąd i obowiązkiem c. k. Skarbu państwa z drugiej strony.

Rozważając pro i contra, dojsć się musi do następujących wyników :

Ustawa kwaterunkowa ciężkie wkłada obowiązki na kraj i gminy a gminy jako takie uginają się pod tym ciężarem, robią rozmaite wysiłki, budują koszary i szpitale wojskowe i przeważnie tak się zadłużają, że częstokroć wchodzą w pozycje bez wyjścia a robią to w większej części dlatego, że wychodzą z założenia, iż z chwilą zaprowadzenia w danej miejscowości garnizonu, dochody miejscowych rzemieślników i przedsiębiorców się zwiększą, co też poniekąd jest prawdą, bo pieniądze na utrzymanie wojska wydawane przeważnie w miejscu pozostają. Natomiast gminy jako takie, które budynków wojskowych dostarczyły, nawet przy ustawowej taryfie nie mogą wyjść na swoje, bo reparacye i inne wydatki tak są zazwyczaj znaczne, że taryfowe wynagrodzenie nigdy nie może posłużyć na oprocentowanie i amortyzację włożonego kapitału.

W tym stanie rzeczy winien c. k. Skarb państwa przychodzić z pomocą krajowemu funduszowi pożyczkowemu a tem samem pośrednio gminom, które do budowy koszar się zabierają, bo inaczej wobec wzrastających potrzeb gmin, wobec żądań odnoszących się do asanacji gmin, wobec niebywalej drożyzny, wobec wzrastających coraz kosztów administracji, dojsćby musiało do niewłaściwej i nieprawidłowej gospodarki a w końcu do zupełnej stagnacji w zarządach gmin.

Zresztą mimo wysiłków ze strony gmin pod względem budowy koszar widocznem jest, że pomieszczenie wojska w obecnem stadium wiele jeszcze pozostawia do życzenia.

Spodziewać się należy, że w niedalekiej przyszłości przyjdzie także do dwuletniej służby wojskowej a z chwilą kiedy do tego przyjdzie, ilość stałego i w służbie będącego wojska znacznie wzrosć musi a za tem idzie konieczność znacznej liczby pomieszczeń dla wojska.

Wtenczas stanowczo ani kraj ani gminy ciężarowi nie podołają, tego ciężaru nie zniosą a stąd i obowiązek dla c. i k. Skarbu przychodzenia z pomocą, która z natury rzeczy na jeden raz wydatną być nie może, bez znacznego uszczuplenia dochodów państwowych.

Jakkolwiek c. k. Rząd na wezwania liczne Wysokiego Sejmu w tej mierze nie odpowiedział, to przecież zdaniem Komisji administracyjnej wezwania takie ponowić należy.

Po tem przedstawieniu oraz załatwiając sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 13. marca 1908 l. w. 26619/908, Komisya administracyjna wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy :

1. Sprawozdanie Wydziału krajowego o krajowych funduszach pożyczkowych na budowę koszar dla wojska za czas od 30. września 1906 do 1. marca 1908 przyjmuję Sejm do wiadomości.

2. Sejm ponawia swe wezwania z 19. września 1903, z 3. listopada 1903, z 31. października 1904, z 18. listopada 1905, z 21. lutego 1907 i wzywa c. k. Rząd, ażeby krajowy fundusz pożyczkowy dla gmin i osób prywatnych na budowę koszar dla c. i k. wojska zasilał ze skarbu państwowego.

3. Sejm ponawia swoje wezwanie z dnia 21. lutego 1907 i wzywa c. k. Rząd, ażeby wdrożoną przez c. k. organy podatkowe sprawę opodatkowania koszar i innych budynków przez kraj na umieszczenie c. i k. wojska dostarczonych podatkiem domowo-czynszowym zbadał i zaniechanie akcji rozwiniętej w tym kierunku spowodował.

Przewodniczący:

Luskowski,

Sprawozdawca:

Maiss.